

BEZZAKONNY (12) ai

Teksty nie oznaczają é oraz ó; prawdopodobnie e jasne (tak w bez); a pochylone.

sg m N bezzâkonny (5). ◊ D bezzâkonn(e)mu (1). ◊ I bezzâkonnym (1). ◊ pl N m pers bezzâkonni (1). ◊ D bezzâkonnym (2). ◊ A m pers bezzâkonn(e) (1) BudNT, bezzâkonnych (1) WujNT.

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. (dwa z tych samych przykładów) – XVII w.

1. Nie mający, nie (u)znający, pozbawiony prawa bożego, pisanego (11) :

a. O zbiorowości ludzkiej, narodach; żyjący bez „Zakonu”: w pismach Nowego Testamentu określenie pogan, którzy w przeciwieństwie do Żydów i Chrześcijan nie mają zakonu starego lub nowego, danego od Boga (7) : Chrześcíanie zakon máią Chryśtułow á bez zakonni nie fą. *SkarŻyw 3 marg.*

α. W funkcji rzeczownika (6) : z niewoliłem siebie łamego wśzytkim/ abym ich wiele zyłkał. Y zołtałem Iudom iáko Iudowin [...]. Bezzakonnym iáko bezzakonny/ nie będąc bezzakonnym Bogu/ ále wzakonie Chryśtułowem/ ábym zyłkał bezzakonne. *BudNT 1.Cor 9/21; WujNT 1.Cor 9/21 [2 r.].*

b. O abstraktach; bezbożny (3) :

Wyrażenie: »żywot bezzakonny« (3): *RejPos 254; W iákim iełt omierzeniu żywot bezzakonny v Páná. RejZwierc A5v, 33.*

c. O człowieku w ogóle; przekraczający prawo Boże, nieposłuszny prawu, występny, niesprawiedliwy; iniustus Vulg (1) :

Szereg: »bezzakonny i nieposłuszny«: Wiedząc to/ iż łprawiedliwemu zakon nie położon/ lecz bezzakonnym [*exlegibus*]/ y niepołufznym/ niezbożnym y grzełznym/ nienabożnym y łprołnym *BudNT 1.Tim 1/9.*

2. Beżenny, wolny (1) :

Wyrażenie: »stan bezzakonny« cf »bezzakonny a sobie wolny«.

Szereg: »bezzakonny a sobie wolny«: á wśzákoż iuz łtan narodu połpolitego/ thák mi fie zda/ iż iełt włafnie ná czerzy częłci rozdzielony/ tho iełt/ łtan małżełki/ łtan wdowi/ łtan dziewiczy/ á cżwarthy łtan bez zakonny á łobie wolny. *RejZwierc 30v.*

Synonimy: **1. nieposłuszny; 2. bezmałżełski, beżełski, beżonaty, wolny.**

Cf NIEZAKONNY